

S. Sayısı : 182

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile değişiklik ve eklerinin Adalet Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun tasarısı ile Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülü hakkındaki 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kısımlarında değişiklik yapılmasına ve kadastro mahkemeleriyle gezici mahkemelerin kaldırılmasına dair Kanun tasarısı ve Adalet ve Bütçe Komisyonları raporları (1/101, 668)

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile değişiklik ve eklerinin Adalet Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/101)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 716, 6 - 3023

20 . XII . 1946

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı bölümünde değişiklik yapılması hakkında Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 19 . XII . 1946 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

R. Peker

GEREKÇE

Hâkimler Kanununa ilişik 1 ve 2 sayılı cetvellerle 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde gösterildiği üzere birinci sınıfa dâhil yargıçlar dışındaki yargıç ve savcıların aylıkları 4 ncü derece maaşı olan 90 lirada nihayet bulmaktadır.

Yükselme süresini bitirmiş ve 4598 sayılı Kanununun 4 ncü derecesi gereğince iki üst derece maaş almış olanların mesailerinden yine yerlerinde istifade edilmesi gerekmesine rağmen artık 90 lira maaşlı kadroda terfileri kabil olmadığı için Yargıtay üyeliğine getirilmeleri icabetmektedir. Bundan dolayı mühim merkezlerdeki bir kısım yargıç ve savcıların yerlerinde terfileri sağlanmak ve mesailerinden yine yargıç ve savcılıkta istifade edilmek üzere kadroya 100 lira aylıklı 10 aded yargıç ve savcı ödeneği ilâvesi gerekli görülmüştür.

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Adalet Komisyonu

Esas No. 1/101

Karar No. 45

3 . V . 1949

Yüksek Başkanlığa

Adalet Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 20 . XII . 1946 tarih ve 71-716/6-3023 sayılı tezkeresiyle komisyonumuza havale buyurulan ve Devlet memurları aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı bölümünde değişiklik yapılması hakkındaki Kanun tasarısı Adalet Bakanı Fuad Sirmen'in huzuriyle incelendi.

Adalet Bakanlığının gerekçesinde ileri sürülen görüşe komisyonumuz esas itibariyle iştirak etmektedir.

4598 sayılı Kanundan istifade ile iki üst derece olarak 90 lira maaş almış ve bu derecede kanuni yükselme sürelerini bitirmiş olanlarla, kadrolu olarak 90 lirada yükselme sürelerini bitirmiş olanlardan, mesailerinden yine yerlerinde istifade edilmelerine Bakanlıkça lüzum görüldüğü halde artık 90 lira maaşta kadrolu terfi imkânı bulunmadığından Yargıtay üyeliğine seçilmelerine mecburiyet hâsıl olan bir kısım yargıç ve savcılarının birinci sınıf yargıçlığa ayrılmadan yine ikinci sınıf yargıçlık ve savcılıkta görevlerine devam etmek üzere 100 lira kadrolu maaşa terfian tâyin edilmeleri muvafık görülmüştür.

Bu kadrolara yapılacak tâyinlerde 2556 sayılı Hâkimler Kanunu hükümlerine ve sıraya riayet olunması hakkındaki bir önerge münasebetiyle açılan konuşma sonunda, eklenecek bu kadrolara yapılacak tâyinlerin, birinci sınıf yargıçlığa ayrılmış olmak hakkını bahsetmeye mâtuf olmadığı, bu itibarla mezkûr kanunun 47 nci maddesine bir istisna yaratmakta mevzu bahis olmayacağı cihetle birinci sınıf yargıçlığa

ayrılma durumuna gelmiş olanlara hasretmenin muvafık olamayacağı çünkü, böyle bir hasır ve tahdidin bu kadroların eklenmesi gerekçeyle de bağdaşamıyacağı kanaatine varılmıştır.

Bu tasarı ile teklif olunun 100 lük kadro sayısı maksadı sağlamaya yeter sayıda görülmediğinden bu sayının 20 ye çıkarılması ve mevkiinin üstün önemi belli olan Cumhuriyet Başsavcılığı Başyardımcısının da bu kadro cetveli içine alınması muvafık görülerek ilâve edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Komisyonu		Bu rapor
Başkanı		Sözcüsü
Kayseri		Erzurum
R. Özsoy		Ş. İbrahimhakkıoğlu
Kâtip		
Manisa	Ankara	Antalya
Muhalifim	E. H. Ergun	N. Aksoy
K. Coşkunoğlu		
Bursa	Bursa	Denizli
A. Akgüç	A. Konuk	N. Küçükaka
Kırşehir	İsparta	İstanbul
S. Kurutluoğlu	R. Güllü	F. H. Demirelli
İstanbul	İzmir	Kastamonu
M. H. Gelenbeğ	20 ye	Dr. F. Ecevit
	çıkartılmasına	
	muhalifim	
	E. Oran	
Kayseri	Konya	Manisa
S. A. Feyzioğlu	H. Karagülle	F. Uslu
Mardin		Muğla
M. K. Boran		N. Özsan

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı bölümünde değişiklik yapılması hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Bakanlığı bölümüne, ilişik cetvelde derece, unvan ve adedleri gösterilen memuriyetler eklenmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan <i>R. Peker</i>	Devlet Bakanı Başb. Yardımcısı <i>M. Ökmen</i>
Devlet Bakanı <i>M. A. Renda</i>	Adalet Bakanı <i>Ş. Devrin</i>

Millî Savunma Bakanı <i>C. C. Toydemir</i>	İçişleri Bakanı <i>Ş. Sökmensüer</i>
Dışişleri Bakanı <i>H. Saka</i>	Maliye Bakanı <i>H. N. Keşmir</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>Reşat Ş. Sırer</i>	Bayındırlık Bakanı <i>C. K. İncedayı</i>
Ekonomi Bakanı <i>T. B. Balta</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Dr. B. Uz</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>T. Coşkan</i>	Tarım Bakanı <i>F. Kurdoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Ş. Koçak</i>	Ticaret Bakanı <i>A. İnan</i>
	Çalışma Bakanı <i>Dr. S. Irmak</i>

Hükümetin teklifine bağlı

CETVEL

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
3	Yargıç, mahkeme başkanı, icra yargıcı, C. Savcısı	10	100

Adalet Komisyonu değiştirilmesine bağlı

CETVEL

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
3	Yargıç, mahkeme başkanı, icra yargıcı, C. Savcısı, C. Savcılığı başyardımcılığı	20	100

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülü hakkındaki 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kısımlarında değişiklik yapılmasına ve kadastro mahkemeleriyle gezici mahkemelerin kaldırılmasına dair Kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/668)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/1499

11 . I . 1950

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı ve Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü bölümlerinde değişiklik yapılması ve kadastro mahkemeleriyle gezici mahkemelerin kaldırılması hakkında Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 30 . XII . 1949 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
Ş. Günaltay

GEREKÇE

İlişik kanun tasarısının birinci maddesiyle 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı bölümünde yapılması istenilen değişiklik iki kısma ayrılmaktadır.

Birincisi, Adalet teşkilâtı sulh mahkemesinden ibaret olan 97 yerdeki mahkemelerden - 1950 yılı bütçesinin maaş rakamına ilâve edilebilen ödeneye göre - işi en fazla olan 15 tanesinin asliye mahkemesi haline getirilmesi,

İkincisi de, kadastro ve gezici mahkemeler kadrosunun kaldırılarak bunlardan temin edilecek ödenekle yine Adalet teşkilâtı sulh mahkemesinden ibaret olan yerlerin bir kısmında asliye mahkemesi kurulması ve bu arada işi pek ziyade artmış bulunan bâzı mahkemeler yargıç ve kâtip kadrosunun takviyesi için kadro istihsaline dairdir.

Kuruldukları günden beri gezici mahkemelere gelen iş sayısının genel mahkemelere intikal eden iş miktarına nispetle pek az olduğu, mevcut kadastro yargıçlığı kadrosuna göre ancak kadastro heyetlerinin çalıştığı yerlerde kurulabilen kadastro mahkemelerinin de geniş bir yargı çevresini ihtiva etmeleri yüzünden halkın mahallinde genel mahkeme teşkilâtı bulunmasına rağmen kadastro işi için çok uzaktaki kadastro mahkemesine gitmek külfetine mâruz bulunduğu ve halbuki gerek gezici mahkeme işlerinin gerekse kadastro dâvalarının hususiyetlerine ve ivediliklerine hâle gelmeksizin genel mahkemeler tarafından görülebileceği anlaşılmıştır. Bu bakımdan gezici ve kadastro mahkemelerinin kaldırılarak işlerinin genel mahkemelere devri ve bunlardan kalacak tahsisatla adalet teşkilâtı verilen kadroya göre yalnız sulh mahkemesinden ibaret olarak kurulmuş olan 97 yerdeki sulh mahkemesinden bir kısmının asliye mahkemesi haline getirilmesini mümkün kılacak kadro alınması ve iş hacmi itibarıyla takviyesi zaruri bir mahiyet arzeden bir kısım mahkemelere yargıç ve kâtip verilmesini sağlamak üzere bir miktar kadro istihsaline uygun görülmüştür.

2 sayılı cetvelle yeniden alınması derpiş edilen 50 lira maaşlı 32 ve 35 lira maaşlı 32 yargıç ve C. Saveri yardımcı kadrosu ile kalem kadrosunun bir yıllık maaş ve yargıç ödeneği tutarının 568 bin iki yüz liraya balığ olduğu hesaplanmıştır. Bu paradan 270 bin lirası yukarıda arzedildiği üzere 1950 yılı Bütçesinin maaş rakamına konulmuş bulunmaktadır. Geride kalan 298 bin 200 li-

ra da kaldırılan geziçi ve kadastro mahkemeleri yargıç, kâtip ve mübaşirlere ait fiilî kadro ödeneğiyle karşılanmaktadır.

Bu arada Yargıtay 5. nci Hukuk Dairesinin teşkili sırasında daire başkanı ve üyeleri meyanında kabul edilen 80 lira maaşlı iki ve 70 lira maaşlı iki raportör kadrosunun diğcr raportörler gibi yargıç kadrosu arasına nakli ve kadrolara seyyaliyet verilerek tatbikatta görülen müşkülâtı bertaraf etmek üzere Hâkimler Kanununa bağı cetvellerle ahenkliolarak 90 lira maaşlı C. Başsaveılık başyardımcılığıyla 80 lira maaşlı bir, yetmiş lira maaşlı bir 60 lira maaşlı yedi ve 50 lira maaşlı sekiz başsaveılık yardımcı kadrosunun da yargıç ve C. Saveılığı kadrolarının yer aldığı bölüme nakli gerekli görüldüğünden bu kadrolar bir numaralı cetvelde gösterildiği veyhile eski yerlerinden alınarak iki sayılı cetvel ile bu kısma aktarılmıştır.

Tasarımın ikinci maddesinde kadastro mahkemelerinin kaldırıldığı ve bu mahkemelerde görülen işlerin 2613 sayılı Kadastro ve Tapu Tahrir Kanununda yazılı hükümler dairesinde genel mahkemeler tarafından rüyet olunacağı gösterilmiştir. Bir mahkemeye iştigal edecek kadar çok kadastro işi olan yerlerde Adalet Bakanının o yerdeki asliyç yargıçlarından birinin yalnız bu dâvalara bakmak üzere görevlendirilebilmesi maksadiyle de maddeye hüküm sevk edilmiştir.

Tasarımın üçüncü maddesi, 4753 sayılı Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu ile kurulan geziçi mahkemelerin kaldırıldığına ve bu kanunla ilgili dâvave işlerin genel mahkemelerde şifahi muhakeme usulüne tâbi tutularak görüleceğine dairdir. Böylece 4753 sayılı Kanunla istihdaf edilen ivedilik, bu dâvaların genel mahkemelerde görülmesi sırasında da temin edilmiş ve ayrıca bu dâvalar üzerine verilecek hükümlerin temyiz yolu ile Yargıtay Beşinci Hukuk Dairesinde ivedilikle inceleneceği de madde metninde açıklanmıştır.

Tarım Bakanlığının lüzum göstermesi halinde toprak komisyonlarının bulunduğu yerde genel mahkemeler kadrosundaki yargıç, zabıt kâtipi ve mübaşirlerden gerektiği kadarının geziçi olarak çalışmak üzere görevlendirilebilmesi için de Adalet Bakanlığının yetkili olduğu hakkında hüküm sevk edilmiştir.

Böylece Çiftçiyi Topraklandırma Kanununun uygulanmasından doğan dâva ve ihtilâfların lüzumunda geziçi olarak vazife görmek üzere görevlendirilecek yargıçlar tarafından yerinde görülmesi de sağlanmış bulunmaktadır.

Bu takdirde geziçi olarak vazife göreceğ olan yargıç, zabıt kâtipi ve mübaşirlere eskiden olduğu gibi ikamet yevmiyesi verilmesi ve toprak komisyonu emrindeki vasıtalarından faydalanmaları için bunlar hakkında 4784 sayılı Kanunun bu husus'ara taallûk eden 19 ve 20 nci maddeleri hükümlerinin uygulanacağı madde metninde tasrih edilmiştir.

Tasarımın dördüncü maddesi, bu kanuna aykırı olan hükümlerin kaldırıldığı hakkındadır. Bu suretle kadastro ve geziçi mahkemelerin teşkiline, kadastro yargıçlarının Hâkimler Kanununa bağı (1) sayılı cetvelde yazılı yargıçlardan sayıldıkları ve yine bu yargıçların en az beş sene hukuk yargıçlığı yapanlardan seçileceğine, kadastro mahkemelerine ait işlerin teftişine ait rapor suretlerinin kadastro umum müdürlüğüne verileceğine ve lüzumu halinde Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğüne de kadastro mahkemelerinin idari işleri hakkında kendi müfettişlerine teftiş yaptırabileceğine, geziçi mahkeme yargıçlarının en az sekizinci derecede bulunanlardan seçileceğine dair olarak 2613 sayılı Kadastro ve Tapu Tahrir Kanunu ile 4753 sayılı Çiftçiyi Topraklandırma Kanununda, 4784 sayılı Tarım Bakanlığı Toprak İşleri Genel Müdürlüğü Görev ve Kuruluş Kanununda ve 3885 sayılı Kanunla 2556 sayılı Hâkimler Kanununa eklenen maddeler de yer alan hükümler kaldırılmış bulunmaktadır.

Adalet Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

Adalet Komisyonu

Esas No. 1/668

Karar No. 30

20 . I . 1950

Yüksek Başkanlığa

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 30 . 12 . 1949 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulmasına karar verilen (Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvelinin Adalet Bakanlığı ve Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü bölümlerinde değişiklik yapılması ve kadastro mahkemeleri ile (4753 sayılı Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu ile kurulan) gezici mahkemelerin kaldırılmasına dair olan kanun tasarısı Komisyonumuza havale buyurulmakla Adalet Bakanı hazır olduğu halde incelendi.

Bakandan alınan izahata ve kanun gerekçesinin mütalâasından edinilen neticeye göre işbu kanun tasarısının; birinci maddesiyle, 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı bölümünde yapılmak istenen değişikliklerden birincisinin, halen 97 yerde bulunan Sulh mahkemelerinden 15 adedinin asliye mahkemesi haline ifrağını istihdaf ettiği, ikincisinin de, kadastro ve gezici mahkemeler kadrolarının kaldırılarak temin edilecek ödenekle; Adalet teşkilâtı yalnız sulh mahkemesinden ibaret olan ilcelerin bir kısmında asliye mahkemesi kurulmasını ve işleri çok olan bâzı mahkemelerin; ilâve edilecek yargıç ve kâtiplerle takviyesinin sağlandığı,

Gezici mahkemelere intikal eden iş adedinin umumi mahkemelere gelen iş miktarına nispetle çok az olduğu ve yine ancak kadastro heyetlerinin çalıştığı yerlerde kurulabilen kadastro mahkemelerinin de geniş bir yargı yeri çevresini ihtiva etmeleri yüzünden halkın mahallinde umumi mahkeme teşkilâtı bulunmasına rağmen kadastro işi için çok uzaklardaki kadastro mahkemelerine gitmek külfetiyle karşı karşıya bulunduğu ve halbuki gerek gezici mahkeme işlerinin ve gerekse kadastro dâvalarının kanunlarındaki usul dairesinde hususiyetlerine ve acele görülmelerine bir hâlel gelmeksizin umumi mahkemeler tarafından görülebile-

ceğinin anlaşıldığı, bu itibarla gezici ve kadastro mahkemelerinin kaldırılarak işlerinin umumi mahkemelere devri bunlardan kalacak tahsisatla da adalet teşkilâtı yalnız sulh mahkemesinden ibaret olan bir kısım yerlerin mahkemelerinin asliye mahkemesi haline ifrağını mümkün kılacak kadro istihsalinin kabul olacağı,

İki sayılı cetvelle yeniden alınması düşünülen yargıç, savcı yardımcılığı ve kâtip kadrosunun bir kısım ödeneklerinin bütçeye yeniden konulması ve bir kısmının da kaldırılacak gezici, kadastro mahkemelerinin fiilî kadro ödeneğiyle karşılanacağı, ve bu arada Yargıtay Beşinci Hukuk Dairesinin teşkili meyanında kabul edilmiş bulunan raportörlük kadrosunun diğer daireler raportörlüğü gibi yargıç kadrosu arasına nakli ve kadrolara seyyaliyet temini ile tatbikatta görülen müşkülâtların bu suretle bertaraf edileceği,

İkinci madde ile, kadastro mahkemelerinin kaldırıldığı, ve bu mahkemelerde görülmekte olan işlerin 2613 sayılı Kanun hükümleri dairesi umumi mahkemelerce bakılacağı, ve bir mahkemeyi işgal edecek derecede işi çok olan yerlerde de asliye yargıçlığından birinin munhasıran bu dâvalara bakmasını sağlayacak şekilde hüküm konduğu,

Üçüncü madde ile de, 4753 sayılı Kanunla gezici mahkemelerin kaldırıldığı, bu mahkemelere ait işlerin keza umumi mahkemelerde görüleceği, lüzumu halinde çiftçiyi topraklandırmadan doğan ihtilâfları gezici olarak vazifelenendirilecek yargıçlarca mahallinde neticelen- dirileceği,

Dördüncü madde ile de; bu kanuna aykırı olan hükümlerin ilga edildiği ve bâzı idari ve usuli muamelelerin tarz cereyanına mütaallik olduğu,

Anlaşılmıştır.

Alınan izahat ve okunan gerekçe ve dinle-

nen mütalâalardan ve yapılan tartışmalardan sonra işbu kanun tasarısının aynen kabulüne oy birliğiyle karar verilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Komisyonu	Bu rapor
Başkanı	Sözcüsü
Konya	Manisa
H. Karagülle	K. Coşkunoğlu

Kâtip		
Erzurum		Afyon Karahisar
Ş. İbrahimhakkıoğlu		H. Bozca
Ankara	Balıkesir	Denizli
E. H. Ergun	O. N. Burcu	N. Küçükka
İzmir	Kayseri	Mardin
E. Oran	S. A. Feyzioğlu	M. K. Boran
	Rize	
	Dr. S. A. Dilemre	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığınca ve Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü bölümlerinde değişiklik yapılması ve kadastro mahkemeleriyle gezici mahkemelerin kaldırılması hakkında Kanun tasarı

MADDE 1. — Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığınca ve Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğüne ait bölümlerinden ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar çıkarılmış ve bağlı (2) sayılı cetvelde derece, sayı ve unvanları yazılı kadrolar Adalet Bakanlığınca kısmına eklenmiştir.

MADDE 2. — 2613 sayılı Kadastro ve Tapu Tahrir Kanunu ile kurulan kadastro mahkemeleri kaldırılmıştır. Bu mahkemelerde görülen işler, Kadastro ve Tapu Tahrir Kanununda yazılı hükümler dairesinde genel mahkemeler tarafından rüyet olunur.

Kadastro işleri çok olan yerlerde yalnız bu işlere bakmak üzere o yerdeki asliye yargıçlarından birini görevlendirmeye Adalet Bakanı yetkilidir.

MADDE 3. — 4753 sayılı Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu ile kurulan gezici mahkemeler kaldırılmıştır. Bu kanunun uygulanmasıyla ilgili dâva ve işler, genel mahkemelerde 4753 sayılı Kanuna göre şifahi muhakeme usulüne tâbi tutularak görülür.

Şu kadar ki Tarım Bakanlığının lüzum göstermesi halinde Adalet Bakanlığınca, genel mahkemeler kadrosundaki yargıç, zabıt kâtabi ve mübaşirlerden gerektiği kadarını toprak komisyonlarının

bulunduğu yerde gezici olarak çalışmak üzere görevlendirebilir.

Bu takdirde 4784 sayılı Kanunun 19 ve 20 nevi maddeleri hükümleri zikredilen yargıç, zabıt kâtabi ve mübaşirler hakkında da uygulanır.

Çiftçiyi Topraklandırma Kanunundan uygulanmasından doğan dâvalar üzerine verilecek hükümler temyiz yoluyla Yargıtay Beşinci Hukuk Dairesinde ivedilikle incelenir.

GEÇİCİ MADDE — 1950 yılı Bütçe Kanununa ballı (A) işaretli cetvelin Adalet Bakanlığınca ve Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kısımlarının bağlı (3) sayılı cetvelde gösterilen tertipleri arasında (121 368) lira aktarma yapılmıştır.

MADDE 4. — Bu Kanuna aykırı olan hükümler kaldırılmıştır.

MADDE 5. — Bu kanun 1 . III . 1950 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
Ş. Günaltay	Başbakan Yardımcısı
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
	Fuad Sirmen
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
H. Çakır	

Dışişleri Bakanı <i>N. Sadak</i>	Maliye Bakanı <i>İ. R. Aksal</i>	Gümrük ve Tekel Bakanı <i>Dr. F. Ş. Bürge</i>	Tarım Bakanı <i>Cavid Oral</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>T. Banguoğlu</i>	Bayındırlık Bakanı <i>Ş. Adalan</i>	Ulaştırma Bakanı <i>Dr. Kemal Satır</i>	Çalışma Bakanı <i>Reşat Ş. Sırer</i>
Ekonomi ve Ticaret Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Dr. K. Bayizit</i>	İşletmeler Bakanı <i>Münir Bırsel</i>	

Hükümetin teklifine bağlı

[2] SAYILI CETVEL

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
Adalet Bakanlığı			
<i>İller.</i>			
4	Başkan, yargıç, üye, sulh yargıcı, C. Başsavcılığı	1	90
5	başyardımcısı, C. Başsavcılığı	3	80
6	çılığı yardımcıları, C. Savcı ve yardımcıları, icra	3	70
7	yargıç, ve yardımcı yargıçları, sorgu yargıçları,	7	60
8	yargıç yardımcıları, Yargıtay raportörleri	40	50
10		32	35
<i>Kâtipler</i>			
11	Başkâtip, başkâtip yardımcıları, zabıt kâtibi, zabıt kâtip yardımcıları,	32	30
12		30	25
13		2	20
14		60	15

[3] SAYILI CETVEL

Dairesi	B.	M.	Ödeneğin çeşidi	İndirilen	Eklenen
Tapu ve Kad. Gn. Md.	201		Aylıklar		
		2	İller memurları aylığı	88 500	
	206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zamlar ve yardımlar		
		2	İller memurları çocuk zammı	1 000	
	209		5434 sayılı Kanununun 14 ncu maddesinin D ve J fıkraları gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler karşılığı	4 868	
	219		Yargıç ödeneği	27 000	

Dairesi	B.	M.	Ödeneğin çeşidi	İndirilen	Eklenen
Adalet Bk.	201		Aylıklar		
		2	İller memurları aylığı		88 500
	206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zamlar ve yardımlar		
		2	İller memurları çocuk zammı		1 000
	209		5434 sayılı Kanununun 14 ncu maddesinin D ve J fıkraları gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler karşılığı		4 868
	219		Yargıç ödeneği		27 000
			Toplam	121 368	121 368

Bütçe Komisyonu Raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/101,668
Karar No. 59

13 . II . 1950

Yüksek Başkanlığa

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı ve Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kısımlarında değişiklik yapılması ve kadastro mahkemeleriyle geziçi mahkemelerin kaldırılması hakkında Adalet Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 11 . I . 1950 tarihli ve 71/1499 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan ve yine adı geçen Kanuna bağlı aynı cetvelin Adalet Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Adalet Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 20 . XII . 1946 tarihli ve 6/3023 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise gönderilen kanun tasarıları Adalet Komisyonu raporlarıyla birlikte Komisyonumuza verilmekle her iki tasarı Adalet Bakanı Fuad Sirmen ve Maliye Bakanlığının yetkili temsilcisi hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Birinci tasarı ile 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı kısmında bulunan Yargıtaya ait bâzı kadrolarla Toprak Kanununa, Toprak Genel Müdürlüğü Teşkilât Kanununa göre kurulan Gezici Toprak Dağıtım Mahkemeleri kadroları ve Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü teşkilâtına göre kurulu olan

kadastro mahkemeleri kadroları kaldırılmakta ve bu kadrolarda faal olarak bulunmakta olan hâkimler ve kâtiplerden faydalanılarak bâzı sulh mahkemelerinin asliye mahkemesi haline konulacağı ve işi çok olan bâzı asliye mahkemelerinin takviyesi eihetine gidileceği ve diğer taraftan da kadastro ve toprak işlerini aksatmamak üzere mahallerindeki işlerin ehemmiyetine göre bâzı asliye yargıçlarına kadastro işlerine bakma yetkisi verilmesi veya gezici olarak toprak işleriyle de görevlendirilmesi hususlarının da ayrıca temin edileceği yapılan açıklamalardan anlaşılmuş bulunmaktadır.

Alınan izahlara göre: Adalet kadrosunda hâkimler mahallen tesbit edilmediği halde yalnız Yargıtay Başsavcılık kadrosu, miktar ve aylık üzerine tertip edilmiş bulunduğundan bu kadrolarla Yargıtay Beşinci Hukuk Dairesinin teşkili sırasında kabul edilen dört raportörlük kadrosunun hâkimler kadrosuna nakli suretiyle seyyaliyetleri temin edilmiş ve iş hacmi incelenen kadastro mahkemeleriyle gezici mahkemelerin sulh ve asliye mahkemelerine nazaran yılda bir mahkemeyi işgal edecek miktardan daha az işle meşgul oldukları ve bilhassa yargı çevresinin genişliği hasebiyle kadastro mahkemeleri-

nin vatandaşları tabii mahkemelerinden daha uzaklara gidip gelmek mecburiyetinde bırakmaları itibariyle şikâyetleri de mucip oldukları göz önünde bulundurularak gerek kadastro ve gerek gezici mahkemelere ait işlerin özel icaplarına halel gelmemek ve yine kendi mahkeme usullerine tâbi olmak üzere genel mahkemelerce de görülebileceği kanaatine varılmış bulunduğundan bu mahkemelerin kaldırılması ve işlerinin genel mahkemelere devri uygun görülmüştür.

Bu suretle yapılan (298 200) liralık ödenek tasarrufuyla ve buna munzam olarak 1950 yılı Bütçesine konan 270 bin lira ödenek ile halen yalnız sulh mahkemesi olarak kurulmuş bulunan 97 mahaldeki sulh mahkemesinden 25 kadarının asliye mahkemesi haline getirilmesine imkân sağlanabileceği ve yine tasarruf edilen bu kadroların bir kısım karşılıklarıyla mahkeme kâtipliği kadroları takviye edilerek mahkemelerin daha salim bir şekilde iş görmeleri temin edilmiş olacağı açıklanmıştır.

Komisyonumuz bu izahlardan sonra birinci tasarımı esas itibariyle ve Hükümetin teklifi veçhile aynıyle kabul etmiştir.

İkinci tasarı, hâkim sınıfında yüksek kademelere gelmiş olup Yargıtay üyeliğine geçmesi imkân dâhiline girdiği halde sıra beklemek zorunda bulunan ve vazife gördükleri mevkilerin önemleri itibariyle buldukları yerlerde terfileri iltizam olunan hâkim ve savcılarının bir derece daha yükselmelerini temin etmek üzere yüz liralık, on hâkimlik ve savcılık kadrosunun adalet teşkilâtına eklenmesi maksadiyle teklif edilmektedir.

Bu tasarınnn Adalet Komisyonunda görüşülmesi sırasında miktarın 20 ye çıkarıldığı görülmüş ise de 1950 yılında bu hususta bir ödenek düşünülmediği alınan izahlardan anlaşılmıştır.

Ancak, adalet teşkilâtının üst kademelerinde yüksek aylık dereceli yargıçlar çok bulunduğundan, genel olarak her Bakanlık ve daire bütçelerinin aylık tertiplerine kadro aylıklarından başka % 50 miktarında yükselme payı olarak bir ödenek konduğu halde, Adalet Bakanlığının aylık tertibindeki bu nispetin % 53 olduğu ve bu yıl gerek sin haddine uğrıyan ve gerekse Emekli ve Memurin kanunlarının uygulanmasından ötürü emekliye ayrılan ve ayrılacak olanların miktarına göre bu yüzde üç yükselme payının 1950 yılında harcanmasına zaruret hâsıl oluyacağı ve buna tekabül eden ödeneğin 100 liralık beş hâkim ödeneğini karşıladığı açıklanmış bulunduğundan komisyonumuz muhtelif derecelerdeki yargıç ve yargıç muadillerinin teşkil ettiği terfi mahrutunun da göz önünde bulundurularak ve Hükümetle mutabık olarak hâkim miktarını beşe indirmek suretiyle tasarımı kabul etmiştir.

Her iki tasarıda Adalet Bakanlığı teşkilâtına ilişkin olması bakımından birleştirilmesi uygun görülmüş ve bu birleştirme yapılmak suretiyle yeniden hazırlanan tasarı Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulmuştur.

Başkan V.	Sözcü	
Diyarbakır	Kastamonu	Amasya
<i>İ. H. Tigrel</i>	<i>M. Akalın</i>	<i>A. K. Yiğitoğlu</i>
Ankara	Aydın	Bolu
<i>C. Gölçet</i>	<i>Gl. B. Alpman</i>	<i>C. S. Sirmen</i>
Diyarbakır	Erzincan	İsparta
<i>C. Ekin</i>	<i>N. Pekcan</i>	<i>K. Turan</i>
Kastamonu	Kırklareli	Konya
<i>T. Coşkan</i>	<i>Korgl. K. Doğan</i>	<i>Dr. M. F. Dündar</i>
Malatya	Niğde	Ordu
<i>M. S. Eti</i>	<i>R. Gürsoy</i>	<i>H. Yalman</i>
Seyhan		Trabzon
<i>A. R. Yüregir</i>		<i>A. R. Işıl</i>

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Memurlarının aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı ve Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü bölümlerinde değişiklik yapılması ve Kadastro mahkemeleriyle Gezici mahkemelerin kaldırılması hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı ile Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğüne ait bölümlerinden ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar çıkarılmış ve bağlı (2) sayılı cetvelde derece sayı ve unvanları yazılı kadrolar Adalet Bakanlığı kısmına eklenmiştir.

MADDE 2. — 2613 sayılı Kadastro ve Tapu Tahrir Kanunu ile kurulan Kadastro mahkemeleri kaldırılmıştır. Bu mahkemelerde görülen işler Kadastro ve Tapu Tahrir Kanununda yazılı hükümler dairesinde Genel mahkemeler tarafından rüyet olunur.

Kadastro işleri çok olan yerlerde yalnız bu işlere bakmak üzere o yerdeki asliye yargıçlarından birini görevlendirmeye Adalet Bakanı yetkilidir.

MADDE 3. — 4753 sayılı Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu ile kurulan Gezici mahkemeler kaldırılmıştır. Bu kanunun uygulanmasıyla ilgili dâva ve işler, Genel mahkemelerde 4753 sayılı Kanuna göre şifahi muhakeme usulüne tabi tutularak görülür.

Şu kadar ki, Tarım Bakanlığının lüzum göstermesi halinde Adalet Bakanlığı, Genel mahkemeler kadrosundaki yargıç, zabıt kâtabi ve mübaşirlerden gerektiği kadarını toprak komisyonlarının bulunduğu yerde gezici olarak çalışmak üzere görevlendirilebilir.

Bu takdirde 4784 sayılı Kanununun 19 ve 20 nci maddeleri hükümleri zikredilen yargıç, zabıt kâtabi ve mübaşirler hakkında da uygulanır.

Çiftçiyi Topraklandırma Kanununun uygulanmasından doğan dâvalar üzerine verilecek hükümler temyiz yoluyla Yargıtay Beşinci Hukuk Dairesinde ivedilikle incelenir.

GEÇİCİ MADDE — 1950 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin Adalet Bakanlığı ve Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü kısımlarının bağlı (3) sayılı cetvelde gösterilen tertipleri arasında (121 368) lira aktarma yapılmıştır.

MADDE 4. — Bu kanuna aykırı olan hükümler kaldırılmıştır.

MADDE 5. — Bu kanun 1. III. 1950 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Hükümetin teklifine bağlı

[1] SAYILI CETVEL

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
	<i>Adalet Bakanlığı</i>			6	»	25	70
				7	»	50	60
	<i>Yargıtay</i>			9	» başkâtip ve kâtibi	25	40
4	Başyardımcı	1	90	10	»	25	35
5	Yardımcı	1	80	11	»	50	30
6	»	1	70	12	» mübaşiri	50	25
7	»	7	60	13	»	50	20
8	»	8	50				
	<i>Yargıtay Beşinci Hukuk Dairesi</i>				<i>Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü</i>		
5	Raportör	2	80		<i>İl memurları</i>		
6	»	2	70		<i>Kadastro ve Tapu Tahrir Komisyonları</i>		
	<i>İl memurları</i>			5	Hâkim	3	80
	<i>Gezici mahkemeler</i>			6	»	7	70
5	Gezici mahkeme yargıcı	25	80	7	»	10	60

Bütçe Komisyonunun değiştirilmesine bağlı

[2] SAYILI CETVEL

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
	<i>Adalet Bakanlığı</i>		
	<i>İller</i>		
3	Başkan, yargıç, üye, sulh	5	100
4	yargıcı, C. Başsavcılığı	1	90
5	başyardımcısı, C. Başsav-	3	80
6	cılığı yardımcısı, C. Sva-	3	70
7	ci ve yardımcısı, icra	7	60
8	yargıç ve yardımcı yar-	40	50
10	gıçları, sorgu yargıçları,	32	35
	yargıç yardımcısı, Yar-		
	gıtay raportörleri		
	<i>Kâtipler</i>		
11	Başkâtip, başkâtip yar-	32	30
12	dımcısı, zabıt kâtibi, zabıt	20	25
13	kâtip yardımcısı, kâtip	2	20
14		60	15

[8] SAYILA CETVELİ

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Düşülen	Eklene
Adalet Bakanlığı				
201		Aylıklar		
	2	İller memurları aylığı		88 500
206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zamlar ve yardımlar		
	2	İller memurları çocuk zammı		1 000
209		5434 sayılı Kanununun 14 ncü maddesinin (D) ve (J) fıkraları gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler karşılığı		4 868
219		Yargıç ödeneği		27 000
Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü				
201		Aylıklar		
	2	İller memurları aylığı	88 500	
206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zamlar ve yardımlar		
	2	İller memurları çocuk zammı	1 000	
209		4534 sayılı Kanununun 14 ncü maddesinin (D) ve (J) fıkraları gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler karşılığı	4 868	
219		Yargıç ödeneği	27 000	
Toplam			121 368	121 368